

16 Ekim Dünya Gıda Günü

“Daha İyi Üretim, Daha İyi Beslenme, Daha İyi Bir Çevre ve Daha İyi Bir Yaşam”

ZORLUKLAR

Pandemiyle geçen üç yılda, iki konu belirgin bir biçimde göze çarpıyor. Biri, ekonomilerimizin ve yaşamlarımızın birbirleriyle ne kadar bağlantılı olduğu; diğeryse iyileşmeye giden yolda çok fazla insanın geride bırakılıyor olması ve bu insanların inovasyon ve refaktan eşit derecede yararlanamadıkları. Günümüzde çatışma ortamı, ekonomik krizler, eşitsizlik, iklim değişikliği ve yükselen gıda fiyatlarından zarar gören dünya genelindeki 3,1 milyar insanın hâlâ sağlıklı beslenmek için gerekli gıdaları satın almaya güçleri yetmiyor. Ne ilginçtir ki, aşırı yoksulluk içinde yaşayan her üç insandan ikisi kırsal yerlerde yaşıyor ve geçim kaynakları da çoğunlukla tarıma bağlı. Küresel açlık kriziyle karşı karşıya olduğumuz bu dönemde, herkesin yeterli miktarda besleyici gıdaya düzenli erişiminin olduğu sürdürülebilir bir dünya inşa etmek için dayanışmanın ve kolektif eylemin gücünü kullanmamız gerekiyor.

Küresel açlık yeni bir zirvede

Açlık gitgide büyüyen bir sorun olup 2021 yılında 828 milyon insanı etkilemiştir. Bu sayı, 2020 yılından bu yana yaklaşık 46 milyon kişi, 2019 yılından bu yana ise yaklaşık 150 milyon kişi artmıştır. Bu artma hali, insanların kısa vadede gıdaya erişimini zorlaştıran, hayatlarını ve geçim kaynaklarını risk altına sokan akut gıda güvencesizliği veya ani krizler için de geçerlidir. Yalnızca iki yıl içinde akut gıda güvencesizliği yaşayan insanların sayısı 135 milyondan 193 milyona çıktı ve bu durumun 2022 yılında daha da kötü olması bekleniyor. Beş ülkede (Afganistan, Etiyopya, Somali, Güney Sudan ve Yemen) yaşayan yaklaşık 750.000 kişi kıtlık koşullarında hayatta kalmaya çalışıyor. Bu, FAO ve WFP Açlık Sıcak Noktaları Raporu'na (Haziran 2022) göre 2020 yılına kıyasla beş kat fazladır.

Dünyanın bazı bölgelerinde, insanlar açlıktan ölüyor ve çocuklar ise ciddi beslenme yetersizliği sebebiyle sağlıklı bir gelecek için şanslarını yitiriyor. Hafif veya orta dereceli yetersiz beslenme bile bir çocuğun çoklu sebeplerden ölme riskini arttırabilir, fiziksel ve bilişsel gelişimi üzerinde kalıcı etkilere sebep olabilir. Bunlar, büyük çabalarla elde edilmiş kalkınma kazanımlarını tersine çevirebilecek bir tehdit oluşturmaktadır.

Kriz, ekonomik durgunluk ve gerileme, iklim acil durumu ve çevresel tahribat, gıda güvencesizliğinin ve küresel açlığın temel faktörleridir. Tedarik zincirlerini aksatan ve insanların geçimlerini sağlama kabiliyetlerini sınırlandıran COVID-19'un zincirleme etkileri de öyledir.

Ukrayna'daki savaş, bölgedeki temel tahıllara erişimi engelleyerek mevcut durumu daha da şiddetlendirdi. Bölge, önemli ithalatçı ülkeler için dünyanın en önemli tahıl ambarlarından biri ve özellikle de gübre vb. girdi fiyatlarının artması, girdilerin çiftçiler tarafından satın alınabilirliğinin azalması gelecek mevsim için temel tahılların ve diğer besleyici gıdaların ekilmesini etkiledi. Sonuç olarak, fiyatlar daha da arttı ve bu durum milyonlarca insanı açlığa ve yetersiz beslenmeye itebilir.

Açlık, kötü beslenme ve yoksulluğun üstesinden gelmek, savaş koşullarında ya da doğal afetlere meyilli yerlerde yaşayan insanlar için çok daha zor. Son yirmi-otuz yıldır krizler giderek kısa Süreli felaketler olmaktan çıkıp, çok çeşitli şokların yaşandığı ve zaman içinde giderek daha fazla sayıda insanın geride kalmasına sebep olan uzun vadeli krizlere dönüşüyor.

UKRAYNA'DAKİ SAVAŞ GIDA GÜVENLİĞİNİ NASIL ETKİLİYOR?

Rusya Federasyonu ve Ukrayna, tahıl ve yağlı tohum üretiminde dünyadaki önemli üreticilerden ikisidir. Her iki ülke de tarımsal ürünlerin net ihracatçısıdır ve ihraç edilebilir malzemelerin çoğunlukla bir avuç ülkede yoğunlaştığı tahıl ve gübreyi küresel piyasalara ihraç eden öncü tedarikçilerdir. Bu aşırı yoğunlaşma durumu, bu piyasaların şoklara ve istikrarsızlığa karşı hassasiyetini arttırabilir. 2021 yılında ya Rusya Federasyonu ya Ukrayna ya da her iki ülke de buğday, arpa, mısır, kolza ve kolza yağı, ayçiçeği tohumu ve ayçiçeği yağının küresel ihracatçıları arasında ilk üç sıradaydı. Rusya Federasyonu ayrıca dünyanın en büyük azotlu gübre ihracatçısı, potasyum gübrelerin önde gelen ikinci tedarikçisi ve fosforlu gübrelerin de dünyadaki üçüncü büyük ihracatçısıdır. Ukrayna'daki savaşın bir sonucu olarak gıda fiyatlarındaki artış, hâlihazırda gıda krizi yaşayan ülkelerin ve tahıl ihtiyacının yüzde 30'undan fazlasını bu iki ülkeden alan ülkelerin ithalat faturalarını ciddi oranda artırması nedeniyle bu gıdalara erişimlerini büyük ölçüde etkiledi. Gübre fiyatları böylesine yüksek devam ederse bugünkü kriz, özellikle pirinç başta olmak üzere diğer birçok besin ürününün ekim mevsimini etkileyebilir. Bu da Asya ve Sahraaltı Afrika'daki milyarlarca insanı etkileyecektir.

Fiyatlar yükseliyor

Gıda fiyatları son bir yılda tedarik zincirlerindeki darboğazlar, yükselen ulaşım maliyetleri, COVID-19 pandemisinin yol açtığı diğer aksamalar, Ukrayna'daki savaş da dahil olmak üzere birçok bölgede yaşanan krizler ve beklenmedik iklim olaylarının artan sıklığı ve şiddeti nedeniyle arttı.

Dünya'nın her yerinde çiftçiler bu yılın yüksek girdi maliyetlerini daha az ekim yaparak, daha az besin maddesine ihtiyaç duyan ekinlere geçerek ya da suni gübre kullanımlarını azaltarak dengelemeye çalıştılar. Hayvancılık faaliyetlerini sürdürmek için gerekli yem maliyetlerinin de artması sorun yaşamalarına yol açtı. Üretimi azalma riski altında olan ülkeler arasında en fazla gelişmekte olan ülkeler vardır. Çünkü bu ülkelerdeki çiftçiler tarımsal ürünlerin fiyatlarından daha hızlı oranda yükselen girdi fiyatlarını telafi edebilecek yeterli mali kaynaklara sahip değildir.

Küresel gıda güvenliği ve beslenmenin karşısındaki bu apaçık tehlikenin yanı sıra gıda ve girdi fiyatlarındaki hızlı yükselişler de insanların gelirlerinin azalmasına sebep olarak piyasalara zarar verebilir ve sosyal gerilime yol açabilir

Kısıtlı mali olanaklar

Birçok gelişmekte olan ülke, bu ciddi fiyat artışlarının ve buna bağlı olarak gıda ithalat faturalarında da meydana gelen yükselişlerin darbesini hafifletecek mali olanaklardan yoksun. Diğer yandan kredi piyasaları bunlara kapalı olduğundan, birçoğu ödünç kaynak da bulamıyor. Kredi alma imkânı bulabilenler ise uygulanan yüksek faiz oranları nedeniyle mali kriz ve temerrüt riskiyle karşılaşiyor. Gelişmekte olan ülkelerin birçoğu zaten temerrüdün kıyısında bulunuyor. Düşük gelirli aileler, gıda ve besin güvenliği ve insan onuruna yaraşır bir yaşam standardını koruyabilmek için sosyal güvenlik ağlarına şimdi her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyor. Uluslararası toplumun öne çıkıp en kırılgan durumdakileri desteklemek için çabaları yönetmesi gerekiyor.

KISA VADELİ ŞOKLARIN UZUN VADELİ ETKİLERİ

2009 yılında Filipinler'i vuran Ondoy ve Pepeng kasırgalarının üzerinden üç yıl geçmişken, afetten etkilenen Rizal ilinde açlık oranı, neredeyse iki katına çıktı.

Bu sırada yaşanan Ebola krizi ise 2014 ile 2017 yılları arasında ticaretteki düşüş, sınırların kapatılması, yabancı yatırımların azalması ve turizmdeki düşüş nedeniyle Batı Afrika'ya ortalama 3,6 milyar dolara mal oldu.

GELECEK

Tarım-gıda sistemlerimiz yaşamlarımızın ve tarımdan doğal kaynaklara ve enerjiden sağlığa kadar ekonomimizin çok farklı alanlarıyla bağlantılı olduğu için, daha adil ve müreffeh bir geleceğin araçları olarak büyük potansiyel taşırlar. Kimseyi geride bırakmama ve herkes için daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi çevre, daha iyi bir yaşam sözümüzü yerine getirmek istiyorsak, tarım-gıda sistemlerimizde dönüşüm kritik önemde.

Bu nedenle, tarım-gıda sistemlerinin dönüşümü, küresel gündemde her zamankinden daha öncelikli olarak yer alıyor.2021 Birleşmiş Milletler Gıda Sistemleri Zirvesi ve diğer çok taraflı girişimler, dünyanın birçok ülkesinde tarım-gıda sistemlerini dönüştürmek için diyalogun ve yolların geliştirilmesini teşvik ediyor. Ama kimsenin geride kalmaması için yapılacak daha çok şey var!

Öncelikle, daha etkin, kapsayıcı, dayanıklı ve sürdürülebilir tarım-gıda sistemlerine yatırım yaparak, küçük ölçekli üreticiler de dahil olmak üzere en kırılgan grupları güçlendirmemiz gerekiyor. Bu; küçük iş sahiplerinin bu dönüşümün merkezinde yer alabilmeleri ve sürdürülebilir kalkınmanın aktif ve eşit temsilcileri olabilmeleri için eğitime, teşviklere ve yeniliğe erişimlerini iyileştirmemiz anlamına geliyor.

Ayrıca, hükümetlerin en kırılgan olanları korumaları için zamanında ve iyi hedeflendirilmiş sosyal koruma programları sağlamaları gerekiyor. Bunlar arasında nakit yardımların yanı sıra besleyici gıda ve tarımsal girdilerin sağlanması, tarımsal altyapının iyileştirilmesi ve insanların geçim kaynaklarını koruyan ve beslenme durumlarını iyileştiren tamamlayıcı eylemler olabilir.

Bu programlar uzun vadede çok faydalı olabilmekle birlikte gelişmekte olan pek çok ülke için sorun yaratabilecek bir maliyeti de yaratabilir. Bu nedenle G20 ülkelerinin açlık, yetersiz beslenme ve kıtlık riski taşıyan ülkeleri destekleyerek tarım-gıda sistemlerini dönüştürmeleri, insani çağruları fonlamaları ve dayanıklılığı güçlendirmeleri gerekiyor. Tarımın en maliyet etkin insani müdahaleler arasında olduğu düşünüldüğünde, ilk müdahale olarak yerel besleyici gıdaların artırılmasına ve doğal kaynakların korunmasına daha fazla öncelik verilmelidir. Uluslararası finans kuruluşları, gelişmekte olan ülkelerin finansal erişimini yatırımlar veya borçların hafifletilmesi vasıtasıyla desteklemelidir. Özellikle de finansmanın, tarım mevsimlerine göre zamanında harekete geçmeyi mümkün kıldığı durumlarda bu oldukça önemlidir. Böylece ülkeler sağlam sosyal güvenlik ağları sunmaya devam edebilir, kırsal alanlara yatırım yapabilir ve tarım-gıda sistemlerini güçlendirebilirler.

Tarım-gıda sistemleri ve ilgili geçim kaynakları; ekosistemlerin bozulması, türlerin ve genetik kaynakların kaybı da dahil olmak üzere biyolojik çeşitliliğin kaybı, iklim krizinin iç içe geçmiş etkileri ve doğal kaynaklara erişim rekabeti nedeniyle kısa ve uzun vadede etkileniyor.

İklim krizinin etkileri nedeniyle ekonomik öneme sahip mahsulleri tahrip eden bitki zararlıları daha da yıkıcı oluyor ve hem gıda güvenliği hem de çevre açısından artan bir tehdit teşkil ediyor. Küçük ölçekli çiftçiler, geçim kaynakları bitki sağlığına bağlı olan insanlar ve gıda güvencesizliğinden muzdarip ülkelerde yaşayanlar, bu riskler karşısında özellikle kırılgan durumda.

Bitkileri zararlılardan ve hastalıklardan korumak, bitki sağlığı acil durumlarıyla uğraşmaktan çok daha maliyet etkindir.

FAO, daimî izleme, erken uyarı ve sürdürülebilir olan yenilikçi ve çevre dostu önleyici kontrol stratejileri yoluyla bitki zararlılarını ve hastalıkları önlemek ve kontrol etmek için sürdürülebilir ve ekolojik yaklaşımları teşvik ediyor.

Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin 2022 Raporuna göre, dünyanın tüm bölgelerini etkileyen artan aşırı hava ve iklim olayları hâlihazırda milyonlarca kişiyi akut gıda güvencesizliği ve azalan su

güvenliği ile karşı karşıya bırakıyor. Doğal kaynaklarımızın sürdürülebilir yönetimi ve kullanımı yalnızca daha iyi bir çevreye katkıda bulunmak için değil, aynı zamanda tarım-gıda sistemlerimizin herkesin faydasına olacak şekilde dönüşümünün sağlanması için de kilit öneme sahip.

FAO İŞBAŞINDA

Kimseyi geride bırakmamak, aynı anda pek çok cephede çalışmak demek. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü için bu, gıda krizi yaşayan ülkelerdeki kırılgan nüfus grupları için insana yakışır kırsal istihdamı ve hizmetleri teşvik etmeyi, sosyal koruma sağlamayı, çocuk işçiliğini sonlandırmayı ve yerel gıda üretimini desteklemeyi, diğer yandan da cinsiyet eşitliğini teşvik etmeyi ve dünyanın biyolojik çeşitliliğinin koruyucuları olan kırsal ve yerli toplulukları desteklemeyi içeriyor. FAO'nun eşitsizliği giderme yollarına bazı örnekler şöyle sıralanabilir:

FAO; Guatemala, Kenya, Ruanda, Senegal, Uganda ve Tunus'ta, hükümetlerin, tarım-gıda sistemlerinde gençlere daha fazla ve daha iyi iş imkânları sunulmasını teşvik etmeye ve gençlerin eğitim ve mali kaynaklara erişimlerini artırmaya yönelik politika, strateji ve programlar geliştirmesine yardım etmektedir.

FAO, Filipinler'deki sosyal koruma sistemini şoklara daha dayanıklı hale getirmek için hükümetle birlikte çalışmaktadır. Bunun sonucunda, COVID-19 pandemisi sırasında hükümet, kırılgan bölgelerdeki insanlara hızla ekstra nakit yardımı aktarmayı ve sistemin kapsadığı aile sayısını artırmayı başarmıştır. FAO'nun desteğiyle, Gelişmekte Olan Küçük Ada Devletleri (SIDS) balıkçılık, kanatlı yetiştiriciliği, bal üretimi ve turizm sektörlerinin değer zincirlerine kadın girişimciler kazandırmaktadır. Barbados, Cabo Verde, Komorlar, Palau, Saint Lucia ve Samoa adalarındaki kadınlar kaynaklar, teknolojiler ve hizmetler üzerinde daha fazla kontrol kazanıyorlar.

FAO, küresel bir çiftçi piyasaları ağı yaratmakta ve tüketicileri besleyici gıdalarla buluşturan ve üreticilerin yeni pazarlara erişimini artıran politikalar geliştirilmesinde hükümetlerle birlikte çalışmaktadır.

UKRAYNA'DAKİ YARDIMLAR

FAO, Ukrayna'daki ailelere bir sonraki hasat mevsimine yetişmek üzere tarım-gıda ürünleri ekmeleri için yardım sağlamaktadır. FAO, 12 Temmuz 2022 tarihi itibarıyla Ukrayna'nın 13 bölgesinde 30.622 hane halkına (80.000 kişi) acil durum tarımsal desteği ulaştırmıştır. Bunlardan on bölgedeki 16.855 hane halkına (43.823 kişi) patates tohumu yardımı yapılmış, 11 bölgedeki 20.147 hane halkına (52.382 kişi) sebze kitleri dağıtılmış ve bazılarında ise her iki destek türüyle yardım edilmiştir.

3.700 kırsal hane halkına (9.620 kişi) sağlanan çok amaçlı nakit yardımı da Ukrayna'nın doğusunda ve güneyinde en çok etkilenen bölgelerdeki nüfusun temel ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Nakit transferinin değeri hane halkı büyüklüğüne göre değişmekte olup her bir kişiye üç ay boyunca 226 dolar (UAH 6.660) verilmektedir. FAO ayrıca gıda mevcudiyetini ve erişimini arttırmak için çalışmakta ve gerekli teknik destek ve ekipman ile hububat depolama eksikliklerini gidermektedir.

SUDAN ÇEKİRGESİ KRÜZİNE BÜTÜNCÜL BAKIŞ

Çöl çekirgesi dünyadaki en yıkıcı göçmen zararlısıdır. Afrika'da milyonlarca insanın geçim kaynakları için bağlı olduğu meralarda ve tahıllarla beslenerek gıda güvenliğini tehlikeye sokar.

Ocak 2020 ile Ocak 2022 tarihleri arasında FAO'nun tam finansman çağrısı sayesinde, etkilenen ülkelerde Sudan çekirgesi istilası altındaki yaklaşık 2,3 milyon hektarlık toprağın iyileştirilmesi sağlandı. Bu çalışmalar sayesinde 4,5 milyon tonluk ekin kaybı önlendi, 900 milyon litre süt üretimi kurtarıldı ve 41,5 milyon insan için gıda güvencesi sağlandı. Müdahale sayesinde önlenen tahıl ve süt kaybının ticari değerinin 1,77 milyar dolar olduğu tahmin ediliyor.

Müdahalenin bir kısmı bu durumdan etkilenen ailelere 14 milyon dolar nakit yardımını, 750.000 besi hayvanının yem sağlanması yoluyla korunmasını, hayatları ve geçim kaynaklarını kurtarmak için 150.000 çiftçilik kitinin dağıtılmasını içermektedir

TEMİZ PAMUK PROJESİ

Çocuk işçiliği genellikle gereksinimlerden ve kırsalda yaşayan ailelerin çoğunun çiftlikleri için ilave işçi tutacak maddi gücü olmamasından kaynaklanır. FAO bu sebeple Burkina Faso, Mali ve Pakistan'da Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile birlikte CLEAR Cotton (TEMİZ Pamuk) projesini yürütmektedir. Projenin amacı ulusal politikalarla çocukların korunmasını teşvik ederken aynı zamanda pamuk çiftçilerinin yan gelir kaynakları geliştirmeleri, böylece çocuklarının çalışmasına daha az ihtiyaç duymaları için etkin yardım sunmaktır.

Proje kapsamında, kırsalda yaşayan kırılğan gruptaki ailelere eğitim, gerekli girdi ve mali kaynaklara erişim imkânı sunulur. Bu aileler böylece çiftçilik için dışarıdan işçi tutmalarına ve çocuklarını okula göndermelerine yetecek kadar para kazandıran kârlı mikro işletmeler kurabilirler. FAO bugüne kadar kümes hayvancılığı, koyun besiciliği ve susam üretimi gibi yüksek kâr getiren faaliyetlerle ilgili 1.000'den fazla kırılğan aileye eğitim verdi.

AFGANİSTAN'DA ÇİFTÇİLER İÇİN TUTULACAK BİR DAL

2021 senesinde FAO, Afganistan'ın farklı bölgelerindeki 30 ilde çiftçilere buğday ekim kiti yardımı sunmuştur. Bu sayede 1,3 milyon Afganistanlıyı bütün bir yıl beslemeye yetecek temel gıda maddesinin yetişmesi beklenmektedir. Her pakette, 0,4 hektarlık bir alanı ekmeye yetecek 50 kg miktarda yüksek kalite buğday tohumu, 50 kg suni gübre ve teknik eğitim desteği yer almaktadır. 2022 yılında FAO programlarını genişletmektedir ve yıl sonuna kadar 9 milyon insana ulaşmayı amaçlamaktadır

YENİLİKÇİLİK

FAO, bilim ve yeniliğin dönüşümsel potansiyelini kullanmak için önemli adımlar atmaktadır. Örgütün ilk Bilim ve Yenilik Stratejisi çeşitli yeniliklere (teknolojik [dijital dahil olmak üzere), sosyal, politik ve kurumsal) olan ihtiyacı kabul etmektedir. Yeni araçlar ve yaklaşımlar, tarım yapma ve hayvan yetiştirme, hayvan, bitki ve insan sağlığını etkileyen zararlılar ve hastalıklarla mücadele etme, doğal kaynaklarımızı koruma ve canlandırma ve krizlere karşı eyleme geçme şeklimizi değiştirmektedir.

Ayrıca dönüşümsel ortaklıklar ve yenilikçi fonlar ve finansman; eylemi harekete geçirmek ve etkili sonuçlar için koordineli çabaları hızlandırmak adına gereklidir. Kimsenin geride kalmaması için laboratuvarlardan yerli toplulukların ve küçük ölçekli üreticilerin bilgisine kadar tüm inovasyon alanlarına yatırım yapmamız çok önemlidir. Bu şekilde, açlığı ve yetersiz beslenmeyi sona erdirmek için yerel ihtiyaçlara ve ekolojik koşullara uyarlanmış en iyi çözümleri bulabiliriz.

Üreticiler ve aynı şekilde politika yapıcılar için karar alma sürecinde doğru ve güncel bilgilere sahip olunması çok önemlidir. FAO'nun eLocust3 izleme aracı, 2020-2021 tarihlerinde, Afrika Boynuzu ve Yemen'deki son çöl çekirgesi istilasına karşı erkenden harekete geçerek başarılı bir mücadele sergilememizde önemli rol oynamıştı. Earth Map ile FAO'nun El Ele Coğrafi Uzam Platformu, Google Earth motorunun gücüyle FAO'nun büyük veri kataloglarını herkesin bilgisayarına getirerek toprak, su, ekin ve canlı hayvan durumuyla birlikte sosyoekonomik ve iklimsel bilgilerin analizine imkân tanımaktadır.

İleri araştırma ve geliştirme teknikleri ciddi anlamda ihtiyaç duyulan tarım- gıda sistemlerinin dönüşümünü hızlı bir şekilde başlatma konusunda yardımcı olabilir. Örneğin Ortak FAO/Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) Merkezi ve laboratuvarları arazi ve su yönetimi, mahsullerin besleyiciliği, hayvan sağlığı ve gıda güvenliği üzerine nükleer ve izotop teknikleri en uygun hale getirmek için yeni yaklaşımlar geliştirmektedir.

Gıda ve Tarım Küresel Bilgi ve Erken Uyarı Sistemi (GIEWS) olası krizler hakkında uyarıda bulunabilmek için arz talep dengesi ile gıda güvencesine ilişkin diğer temel göstergeleri izler. Böylece gıda kıtlığı ya da pahalılığının yaşandığı dönemlerde hükümetler ve kalkınma kuruluşları hızlıca önlem alabilir.

Daha gelişmiş teknoloji ve veriler, yeni krizleri önceden tahmin ederek erkenden önlem almamızı ve bu krizlerin etkilerini büyük ölçüde azaltmamızı sağlayan araçlar demektir. FAO'nun önderliğinde, erken uyarı işaretlerine dayalı önleyici tedbirleri yaygınlaştırmaya yönelik küresel çalışmalar yürütülmekte, krizin vurduğu aileler FAO'nun bu ailelerin geçim kaynaklarını korumak için yatırım yaptığı her bir dolara karşılık 7 dolara kadar ulaşabilen bir kazanç getirmektedir.

Yardım ihtiyacı bulunan ailelere yönelik Tespit, Temin ve Güçlendirme Aplikasyonu (IDEA) sistemi ise elektronik fişler ve mobil para gibi yöntemlerle yardımların teslim alınmasını kolaylaştırır. FAO personeli karmaşık operasyon şartlarında dahi faydalanıcıların kayıt işlemlerini yaparak onlara destek olabilir.

Ayrıca FAO, dünya genelinde en az 1.000 kırsal köyü Dijital Köy İnisiyatifi ile dijital merkezlere dönüştürüyor. Böylece tüm çiftçiler internete erişerek üretimleri hakkında daha bilinçli kararlar verebilecek yeni pazarlara, araçlara ve hizmetlere ulaşabilecek. Buna karşılık, FAO'nun Uygulamalı Çiftçi Okulları da çiftçilikle geçinen topluluklara ortak çalışma yoluyla yeni yöntemleri ve sürdürülebilir uygulamaları işbaşında tanıtmak için etkileşime dayalı öğrenme gibi yenilikçi yollardan faydalanıyor. 2050 yılına kadar dünyanın kentsel nüfusunun neredeyse yüzde 70'e ulaşacağı beklentisi göz önüne alındığında FAO'nun Yeşil Şehirler Girişimi kentsel çevrenin iyileştirilmesine, kentsel-kırsal bağlantıların güçlendirilmesine ve kentsel gıda sistemlerinin, hizmetlerinin ve nüfusunun dış krizlere karşı dayanıklılıklarının artırılmasına odaklanmaktadır.

SİZDE KATILIN

GIDA KAHRAMANLARI

Küçük ölçekli çiftlikler dünya gıdasının üçte birini üretmekte fakat dünya üreticilerinin yüzde 80'ini oluşturmaktadır.

Bu çiftlikler tarım-gıda sistemimizin temel taşlarından biri olmasına rağmen, küçük toprak sahipleri genellikle yoksulluk ve gıda güvencesizliği döngülerine saplanıp kalmış ve büyük üreticilerle perakendecilerin hakimiyetindeki sistemlerin imkânlarından dışlanmışlardır.

Kimseyi geride bırakmama hedefimize bağlı kalırsak mevcut tarım gıda sistemlerimizi değiştirerek tüm üreticiler için eşit fırsatlar sağlamalı ve küçük toprak sahiplerinin yeni pazarlara erişmesine yardımcı olmalıyız. Bu kırsal bölge dönüşüm çalışmalarına da yatırım yapılması anlamına gelmektedir.

Hükümetler neler yapabilir?

*Kimlerin neden geride kaldığını tespit etmek için insan merkezli veriler kullanmak ve farkı kapamaya yönelik politikalar tasarlamak.

- Toplulukları yaklaşan tehditlere karşı uyarmak için erken uyarı sistemleri kullanmak ve insanlarla hayvanların canını korumak için önceden gerekli tedbirleri almak.
- Kurumların kapsayıcı, şeffaf ve hesap verebilir olmasını sağlamak, yatırımlar ve politikalarla ilgili kararlarda ekonomik, toplumsal ve çevresel sorunlar arasındaki bağların anlaşıldığından emin olmak.
- Sosyal koruma ağlarına eşit erişim imkânı sağlamak.
- Karar verme, bilim, teknoloji ve yeniliğe yatırım yapmak.
- Sağlıklı gıdaların uygun fiyatlı olmasını sağlamak ve bu tür gıdaları teşvik etmek.

- Piyasaları açık tutmak.
- Yerelde çeşitli besleyici gıdaları yetiştirmek gibi yöntemlerle daha dayanıklı, sürdürülebilir ve çeşitlilik arz eden tedarik zincirleri oluşturmak.
- Kıtık ve açlık bakımından kırılgan ülkeler için gıda rezervleri oluşturmak ve finansal likidite sağlamak için uluslararası finans kuruluşlarıyla birlikte çalışmak.
- Herkesin tarım-gıda sistemlerine etkin katılımını sağlamak için dışlanmış grupların ihtiyaçlarına kulak vererek onlara gerekli araçları ve eğitimleri sunmak.
- Daha sağlıklı, sürdürülebilir yöntemlerle üretilmiş gıdaların uygun fiyatlarla satılması için özel sektöre teşvikler vermek.
- Gıda kaybı ve israfını önlemek, sorumlu tüketimi teşvik etmek

İşletmeler, STK'lar ve araştırma kurumları neler yapabilir?

- Sorumlu üretim uygulamalarına öncülük etmek, sürdürülebilir şekilde üretilen malzemeleri tedarik etmek, atıkları azaltmak ve daha sürdürülebilir ambalajları tercih etmek.
- İnsani müdahalenin temel bir parçası da dahil olmak üzere uygun fiyatlı, besleyici gıdalar üretmek ve tanıtmak.
- İnsan hakları ve hesap verebilirliğe öncelik vermek.
- Gelişmekte olan ülkelerle çalışırken uluslararası ve yerel kuruluşlara destek olmak.
- Tarım-gıda sistemi aktörleri için finansa erişimini iyileştirmek ve küçük iş sahipleri, kadınlar, gençler ve yerli topluluğu da içerecek şekilde işletmelerin ve piyasaların daha kapsayıcı hale geliştirmek.
- Becerilere dayalı eğitim sunmak, bilgi paylaşımını teşvik etmek ve yerel altyapıyı geliştirmek.
- Veri destekli karar almaya, bilime, inovasyona ve teknolojiye yatırım yapmak.
- Hükümetlerin tarım-gıda sistemlerini nasıl dönüştürebileceğine ilişkin çözüm odaklı veriler paylaşmak.

Biz neler yapabiliriz?

- Gıda güvenliğine ve gıdalara yönelik küresel tehditler ve mevcut çözümler hakkında bilgi edinin.
- Yerel karar vericilere en kırılgan kişileri desteklemek için harekete geçmeleri çağrısında bulunun.
- İçinde yaşadığınız toplumdaki kalkınma ve yardım kuruluşları ve topluluklarına zaman, para ve kaynak bağışında bulunun.
- Yalnızca ihtiyacınız kadarını satın alın ve gıdaları uygun şekilde saklayarak ve yaratıcı yemek planlamaları yaparak israftan kaçının.
- Yerel gıdaları seçin, kaynak yoğun ürünleri azaltın ve mevsime uygun ürünler tüketin.
- Mahalle pazarlarından alışveriş yaparak ve küçük çiftçilere destek verildiğini gösteren etiketlere sahip ürünleri tercih ederek küçük ölçekli üreticilere destek OLUN.

GIDA VE TARIMIN ÇÖZÜM HALİNE GETİRLMESİ

Her ne kadar gıda ve tarım sera gazı emisyonlarının yaklaşık üçte birini oluştursa da iyi haber tarım-gıda oluşturabileceğidir.

Ormanlar; karbon yutakları ve depoları olarak görev görür ve biyolojik çeşitliliğe ev sahipliği yapar. Bunların yanı sıra iklim krizlerinin etkileri nedeniyle oluşan risklere karşı tampon görevi görür ve iklim değişikliğine karşı dayanıklılık, uyum ve azaltım bakımından da önemli bir rol oynar. Ormansızlaşmanın durdurulması ve ormanların korunması; bir yandan dünyanın karasal biyolojik çeşitliliğinin yarısından fazlasını korurken diğer yandan da gezegenin ısınmasını 1,5 °C'nin altında tutmak için 2030 yılına kadar gereken emisyon azaltımının yüzde 14'ü dahil olmak üzere 2020 ve 2050 arasında yılda yaklaşık 3,6 milyar ton (gigaton) karbondioksite eşdeğer (GtCO₂e) emisyonun salınmasını önleyebilir.

Bozulmuş arazilerin iyileştirilmesi ve tarımsal ormancılığın genişletilmesi de çözümün bir parçasıdır. 1,5 milyar hektar bozulmuş arazi, iyileştirme çalışmalarından faydalanabilir ve ağaç alanlarının artırılması

fazladan 1 milyar hektarda tarımsal verimliliği arttırabilir. Ağaçlandırma ve yeniden ağaçlandırma yoluyla bozulmuş arazilerin iyileştirilmesi 2020 ve 2050 yılları arasında atmosferden yılda 1,5 GtCO₂e'ye kadar emisyonun tutulmasını maliyet etkin bir şekilde sağlayabilir. Bu, her yıl benzinle çalışan 325 milyon binek aracın trafikten çıkarılmasına eşdeğerdir.

BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)